

# MAGYARÁG

1939. Febr. 23

VIII. No. 54

lei

Tulajdonos: „Frima” S. A. bejegy. la Trib.  
Bihar Fsoo. 1798—1938

Felelős kiadó:  
ÜZV. PASZTOR EDENE

Alapította: PÁSZTOR EDE

Felelős szerkesztő:  
Dr. Zoltán Jenő

Bejegyezve: Tribunalul Bihar Dos. No. 810—1938. Ordonanța No. 15—1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, P. M. Viteazul 4.

## Gafencu külügyminiszter és Metaxas görög miniszterelnök pohárköszöntője a Balkán-konferencia diszvacsoráján

(București.) Gafencu külügyminiszter a külügyminisztérium palotájában vacsorát adott a Balkán-szövetség külügyminisztereinek tiszt. életére. A vacsorán Gafencu külügyminiszter beszédében először is üdvözölte a vendégeket, — majd hangoztatta a Balkán-szövetség tagállamai közötti kapcsolatok erősségét.

— A mai, annyira zavaros világban a Balkán-szövetség a béke biztosításának egyik alkotó eleme — mondotta. — Az ankarai legu. öb. értekezlet utáni fontos események során a Balkán-szövetség még egységesebb lett s híven kitart az általános béke jelszava mellett. A tagállamoknak ugyanazok az érdekeik s minden megtesznek a nagy és kis hatalmak közötti közeledésre. A Balkán-szövetség közre akar működni a nagy gazdasági kérdések megoldásánál, ugyanakkor szem előtt tartva minden egyes állam függetlenségének közös eszméjét. A szövetség minden törekvését a béke megőrzésére fordítja s a rend biztosítására törekszik, hogy így minden egyes állam szabadon tölthesse be nemzeti küldetését. A Balkán békéje a Szövetség közös fogadalma.

Gafencu külügyminiszter ezután poharát Ófelsége, a görög király, a jugoszláv király, Pál régensherceg, a török köztársasági elnök, az előkelő vendégek egészségére s a Balkán-szövetség népeinek fejlődésére üritette.

Ezután Metaxas görög miniszterelnök köszönetet mondott a meleg fogadtatásért, s mély csodálatát fejezte ki azért a hatalmas haladásért, melyet a román nép az élet minden területén tett Ófelségének, II. Károly királynak nagyszerű vezetése alatt. Idézte ezután az elhunyt Kemal Attatürk emlékét. Az elnök egyik legfőbb kezdeményezője volt a Balkán szövetségnek. Ezután a Balkán szövetség népei közötti barátság megerősödését méltatta.

Ennek a barátságnak kifejezője a követségek nagykövetségi rangra való emelése. Felesleges ismertetni — mondotta, hogy a Balkán-Szövetségnek nincs támadó célja és az nyitva van mindenki együttműködése előtt. A mostani értekez-

leten nem fognak aláírni új egyezményeket, mivel a létezők olyan erősek, hogy nincs további megerősítésre szükség. Nincs szilárdabb kapcsolat a négy állam azon erős akaratánál, hogy meg akarják tartani nemzeti területüket s a háboru

áldozatainak vérével véglegesen megállapított határokat sértés nélkül. Azért gyűltünk össze, hogy hirdessük politikánkhoz való hűségünket. Továbbra is a béke általános ügyét fogjuk szolgálni s ennek az akaratnak legjobb bizonysgát adjuk Bulgáriával kötött szalonikiai egyezményben. Poharát Ófelsége II. Károly király egészségére, a baráti és szövetséges román nemzet fejlődésére s végül a vendéglátó Gafencu külügyminiszter egészségére üritette.

## Három lengyel-szovjet gazdasági szerződést írtak alá Moszkvában

### Moszkvába utazik az angol külkereskedelmi államtitkár

(Moszkva.) Február 19-én aláírták azt a három lengyel-orosz szerződést, amely az utóbbi hetek tárgyalásainak eredménye. Ennek megfelelően egy kereskedelmi, egy áruforgalmi és egy kliringszerződést írtak alá. A tegnap aláírt kereskedelmi szerződés az első ilyen irányú lengyel-orosz meg egyezés, amely az „elsőjogi ország” elveire épült és megállapítja, hogy Lengyelországba importálni a Szovjetnek minden más ország előtt elsőbbségi joga van gyapju, dohány, magnézium, aszbeszt és grafit-árúkban, míg ugyanezt az importjogot tartja fenn Oroszország a lengyelek számára szénben, vasban, textilárúkban és bőrökben. A kliringszerződés lebonyolítására közös lengyel-orosz intézetet alakítanak.

### Chamberlain az angol-szovjet viszonyról

London, február 21. Az angol alsóház hétfői ülésén egy képviselő azt a kérdést tette fel a kormánynak, hogy nem áll-e szándékában megerősíteni a kapcsolatokat Anglia és Szovjetország között.

Az információra Chamberlain miniszterelnök válaszolt és a következőket mondotta:

— Az angol kormánynak az a kívánsága, hogy megjavítsa és megszilárdítsa kapcsolatait a többi kormányokkal, különösen

a kereskedelmi kapcsolatokat és örömmel szolgál, hogy közelebb kerüljön a Házzal, miszerint Hudson külkereskedelmi államtitkár a jövő hónap végén Moszkvába utazik és más északi fővárosokat is meglátogat.

A képviselő ezután azt kérdezte a miniszterelnöktől, nem tartja-e alkalmasnak a pillanatot arra, hogy baráti gesztus történjen Szovjetország felé.

Chamberlain válasza nem volt egészen világos és az előbbi feleletre hivatkozva, tért ki a nyílt válaszadás elől.

### Halifax és Churchill a londoni szovjet követ vacsoráján

London, február 21. Maisky londoni szovjet követ tegnap

diplomáciai ebédet adott, melyen általános meglepetésre megjelent Halifax külügyminiszter és Winston Churchill, az ismert konzervatív párti politikus is. Angol politikai körökben igen nagy jelentőséget tulajdonítanak ennek a politikai vacsorának, különösen azután, hogy Chamberlain bejelentette, hogy Hudson kereskedelmi államtitkár Moszkvába utazik. Londonban már kétségtelennek tartják, hogy angol-orosz politikai közeledés van készülben. Churchill jelenléte a szovjet követ vacsoráján talán még nagyobb szenzáció, tekintve, hogy Churchill a szovjet-barát politika legélesebb ellenzője volt eddig és még sohasem lépte át a szovjet nagykövetség küszöbét.

## Franco a vejét ülteti a miniszterelnöki székbe

(Perpignan.) Jól értesült nemzeti spanyol körök véleménye szerint Franco tábornok már összeállította új kormányának névsorát, amely a közeljövőben felváltja a jelenlegi burgosi kormányt. Franco tábornok tudvalevőleg eddig egy személyben államfője, fővezére és miniszterelnöke a nemzeti Spanyolországnek. —

Most azt tervezi, hogy lemond miniszterelnöki tisztéről és helyébe vejét, Serano-Suner jelenlegi belügyminisztert helyezi a kormány élére. A kormány kebelében is több fontos változás várható. Hír szerint Jordana tábornok eddigi külügyminiszter is lemond és helyette hivatásos diplomata veszi át a külügyek vezetését.

## Ajánldékakciónk 28-ik száma

# Továbbra is be lehet adni a lakóbejelentési ivateket

Hivatalosan közlik, hogy azok az ingatlan tulajdonosok és lakáskiadók, akik bármilyen okból nem nyújtották be eddig a kötelező lakó-tabellát, abban az esetben, ha késésüket megfelelő módon igazolni tudják, ma is beadhatják azokat az illetékes kerületi hatóságokhoz anélkül, hogy bármi büntetésnek ki lennének téve. Azok viszont, akik bejelentési kötelezettségüknek eleget tettek, továbbra is kötelesek huszonnégy órán belül mindennemű változást bejelenteni. A fenti rendelkezés egyként vonatkozik úgy az ingatlan tulajdonosokra, mint a lakáskiadókra is.

## Harminc milliós városi kölcsönről tárgyal Chirila polgármester Bukarestben

Chirila Augustin polgármester tegnap reggel Popescu Nicolae pénzügyi főnök és Mursa Tiberiu mérnök, a városi üzemek igazgatója társaságában a fővárosba utazott. A polgármestert távolléte alatt dr. Gherman Victor alpolgármester helyettesíti, aki munka társunknak Chirila polgármester utjának céljáról a következőket mondotta:

— Chirila polgármester első sorban a ligeti mélyfurás ügyében utazott a fővárosba. Ki akarja kérni a miniszterium

szakértőinek véleményét hogy érdemes-e a ligeti mélyfurást folytatni, vagy pedig végképpen hagyjuk abba. Az utazás második célja

30 milliós kölcsön felvételére vonatkozó tárgyalások megindítása a Postatakarékpénztárral.

A kölcsön felét a városi üzemeknél mulhatatlanul szükséges gép-beruházásokra fordítják, a másik felét pedig újításokra használják fel, úgy, hogy az amúlikások a városi

közmunka-adókból, részben pedig az üzemek fokozott rentabilitásából megtérülnek. Elsősorban

a Nagypiac-térről a fürdőkbe vezető országutakat akarja makadám kövel építtetni a város.

A polgármester mostani utja nincs összefüggésben az új városi főtisztviselők kinevezésével, mert a kinevezések ügyében még a városi előléptetési bizottság sem ad a meg véleményezését.

## Bethlen István gróf nyilatkozata a Teleky-kormányról

Budapest, febr. 21. A Pesti Napló, a Corrierra dela Sera-val egyidőben közli Bethlen István gróf nyilatkozatát, amelyet az olasz lap budapesti tudósítója előtt tett. Az olasz lap a cikk bevezetésében megjegyzi, hogy rendkívül érdekesnek tartja a mostani kényes politikai helyzetben a magyar ellenzék legékeltebb vezérének megszólaltatását.

Bethlen nyilatkozatában mindenekelőtt helyesli Teleky miniszterelnöknek a Ducehoz intézett táviratát, majd annak a véleményének ad kifejezést, hogy

Teleky uralomra jutásával a magyar belpolitikai helyzet

zet egészségesebb és szilárdabb lett.

Bethlen meg van győződve arról, hogy az államfő és az új miniszterelnök szemlélete között nincs eltérés

még a módszerek tekintetében sem.

Teleky hűséges az alkotmányhoz és

### SZINHAZ

Szerdán délután 5 órakor: Nem leszek hálátlan.

Szerdán este 9 órakor: Szomjas Krokodil.

— A Thalia operett együttesének bucsu-előadása. Ma szer-

tiszteltben fogja tartani a parlamentet.

Bethlen gróf a továbbiakban hangoztatta, hogy a

a parlament még a zsidó javaslatot és a földbirtok-reformot is meg fogja szavazni, természetesen ama elkerülhetetlen módosítások után, melyeket feltétlenül szükségeseknek tartanak.

dán este A szomjas krokodil, nagyszerű operettrevü. Jött és győzött Szilágyi-Harmath-Márkus Alfréd nagyszerű operett revüje, a Szomjas krokodil. Eddig két teljesen zsúfolt nézőtér előtt került színre és mindenben igazolta a hozzáfűzött reményeket. Operettrevü az utolsó években ilyen nagy sikert még nem aratott, mint A szomjas krokodil. Bárán állíthatjuk, hogy a szomjas nagy bombája lett. A zsúfolt házak közönsége egy gondatlan három-órás szórakozáson vett részt és egy felejtethetetlen élménnyel távozott a színházból. A szomjas krokodil még ma szerdán este a Thalia operett együttesének bucsu előadásában utóljára került színre ebben a ciklusban.

Nem leszek hálátlan. — utolsó délutáni olcsó helyáru előadásban. Ma szerdán délután 5 órakor a Nem leszek hálátlan nagyszerű operett került színre a ciklus utolsó délutáni előadásában olcs. helyárukkal.

## Franco nem köti le magát Franciaországnak

Berard szenátor burgosi tárgyalásai döntő fordulathoz érkeztek. A két külügyminiszter a megbeszélések folytatását holnapig felfüggesztették, hogy Bernardnak alkalma legyen telefonon informálni Páriszt az eddig elhangzottakról.

A francia sajtó hangja igen bizakodó és úgy tudja, hogy csütörtökön Berard már vissza is tér a francia fővá-

rosba, még pedig a kívánt eredménnyel.

A francia sajtót igen kedvezően hangolta Jordana spanyol külügyminiszternek az a bejelentése, amely szerint — „Franco még egyetlen államnak sem kötelezte le magát és nincs is szándékában, hogy bármilyen jogcímen is beleszólást engedjen politikájába.”

# 28

## szelvény

amely összegyűjtve feljogosít 1939 január — február hónapban tartandó ajándékkakciókban való részvételre.

Ma FEBRUAR 22 Hamvazó szerda

Inspekciós gyógyszerárak:

Mátyás Király, Str. Vlahuța 46. Tel. 2134  
Irgalmasrend Reg. Ferdinand 27 Tel. 1444  
Szabina, Piața Mihai Viteazul Tel. 1528  
Megváltó, Str. Alexandrii 66 Tel. 1607  
Minerva, Piața Unirii 5.

Katonai livretek láttaozása: Tartalékos tisztek: 22-én U betűsők 23-24-én V betűsők, 25-én Z betűsők  
Személyzeti adó befizetés a pénzügyigazgatóságon N-S betűű Lakóbejelentés a kerületi rendőrkapitányságon  
Adóvallomások bérleti deklarációk benyújtandók február 28-ig.

— 750 ezer lejes kártérítés a biharpüspöki sorompónál történt szerencsétlenségért. Az elmúlt év őszén halálos szerencsétlenség történt a biharpüspöki „halálsorompónál”. A nyitvahagyott sorompó miatt egy tehervonat mozdonya elkapta Kupás bihardiőszegi gazda szekérét, aki bort szállított Nagyváradra. A mozdony halálra gázolta Kupás fiát, maga a gazda pedig oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy hetekig lebegett élet és halál között. A lovak megdöglöttek. Az ügyész ség gondatlanságból okozott emberölés címén emelt vádat Roman Vasile sorompóór ellen. A tegnapi tárgyaláson a sértett nevében dr. Kalas László ügyvéd 750 ezer lei kártérítési igényt terjesztett elő. A törvényszék elrendelte a tanúk ki hallgatását és a tárgyalást elnapolták.

— Kolozsváron letartóztattak egy váradi magántisztviselőt. Kolozsvárról jelentik: A rendőrség a nagyváradi rendőrség körözőlevele alapján letartóztatta Lacsek Lajos 28 éves nagyváradi magántisztviselőt, aki a nagyváradi Sorban cég alkalmazásában állott és a körözőlevelével közlése szerint 10 ezer lei rábizott pénzt nem fizetett be a megjelölt célra, hanem eltűnt a város területéről. Lacseket átszállítják Nagyváradra.

— Délután ivás — este verekedés. Tegnap délután az egyik Nagypiac téri kocsmában iddógált Nagy János, kis-korú öccsével együtt. A kocsmában tartózkodott Ghintu János is. Az esti órákban nézeteltérés keletkezett közöttük és hamarosan öltre is mentek. A Nagy fivérek kirántották a bicsájukat és hasbaszúrták Ghintu Jánost. Ghintut a mentők beszállították a kórházba, a bicskázó Nagy testvéreket felkísérték a rendőrségre. A megkéselt ember állapota nagyon súlyos.

# Városok szerinti kategóriába osztják a kisiparosokat a betegsegélyező-tagság szerint

Elengetik az 1933 év előtti betegsegélyező hátralékokat

(București.) A központi Munkásbiztosító Pénztár igazgatósága ülést tartott Gheorghe Strat elnökelete alatt. Ez alkalommal kivették a hivatali események az új referensektől.

Az igazgatóság ezután elhatározta, hogy

a kisiparos munkaadókat, akik a törvény értelmében kötelező tagjai a Betegsegélyezőnek — a különböző fizetési osztályokba városok szerint fogják osztályozni.

Régi kívánsága megy ezáltal teljesedésbe a kisiparosnak. Va-

lóban tarthatalan helyzet volt, hogy a falusi kisiparost éppúgy a legmagasabb járulék osztályba sorozták, mint a 6-8 segéd nélküli dolgozó fővárosi iparost.

Az igazgatóság ezután a fizetés nélküli alkalmazottak járulékainak kiszámításáról és az egészségügyi minisztériummal kötendő megállapodásról tárgyalta a kórházak és szanatóriumok igénybevétele ügyében.

Elengetik az 1933 év előtti Betegsegélyező-tartozást

Az új betegsegélyező törvény tudvalevőleg eltörli az

1933 április 8 előtti tartozásokat. A központi Betegsegélyező könyvelési osztálya most küldte le a részletes utasításokat. Eszerint

az 1933 előtti 10 ezer leig terjedő hátralékok és bírságok teljes egészében törlendők,

az ezen felüli összegek pedig 10-20 százalék erejéig állami papírban fizetendők.

Különböző kedvezmények vannak az 1933-tól 1936-ig terjedő tartozások kifizetésére és kiegyenlítésére is.

## Miért hívták vissza a római német nagykövete?

A Morning Post írja a következőket az egyik római jelenés alapján:

„Általános meglepetést keltett von Hassel római német nagykövet váratlan visszahívása. Közlönyöszerint Hassel igen pontosan követi eddig a nemzeti szocialista klikk utasításait. A visszahívásnak hátterei a következő: Hassel régi diplomata iskolához tartozik és nem volt többek között tudomása arról, hogy a falnak nemcsak füle van, hanem egyúttal visszhangja is. Hassel ugyanis egy alkalommal annak a véleményének adott kifejezést, hogy Mussolinire bizonyos pontig lehet számítani és nem lehet számításra kívül hagyni az olaszok 1915 évi pálfordulását. Ez a kijelentés rövidesen a Duce fülébe jutott, aki megtette a maga lépéseit. Így történt, hogy a déli szél szépen hazaröpítette a nem eléggé óvatos német diplomatait...”

## Államcsiny Peruban

Lelőtték a lázadó belügyminisztert

(Lima.) Rodriguez tábornok belügyminiszter államcsinyt kísérelt meg, amelyet a kormánynak sikerült idejében elfojtania. A lázadó belügyminisztert lelőtték a zendülők és a kar-

hatalom közötti harcban.

Az államcsiny-kísérelt nagy meglepetést keltett az egész országban. A zendülés elfojtásával helyreállott a teljes rend az országban.

A helyőrségi csapatok a zendülés kitörése után nyomban felajánlották szolgálataikat a kormánynak. Az elesett Rodriguez tábornok helyébe Arias Schreiber igazságügyminisztert nevezték ki belügyminiszterré.

## Pénzbüntetésre ítélt a hadbírószak két díószegei asszonyt

(Kolozsvár.) A kolozsvári katonai törvényszék tanácsa fennként 2000 lei pénzbüntetésre és 500 lei perköltségek megfizetésére ítélte Füzesi Rózsát és Veres Zsuzsát díószegei asszonyokat mert a Mária királynő temetése napján rendezett istentisztelet alkalmával tiszteletlen magatartást tanúsítottak. — Christea Gheorghe biharmegyei Dumbaveni községből való földművest, aki az őrmesterrel folytatott vitája során kijelentette, hogy „az elmúlt rendszer alatt hétszázszor jobb volt”, a bíróság nemzetgyalázás miatt 1000 lei pénzbüntetésre ítélte.

## Kér táncmulatság -- egy emberhalállal

A leszurt báltrevező sebesülten is tovább táncolt

(Nagyvárad.) A biharmegyei Socalasau község lakossága az elmúlt télen bála készült. A bál Lakatos János rendezte. Lakatos haragosa Borzás Sándor rossz néven vette Lakatos báltrevezését és — ellen bál rendezett. Borzás bála azonban kevésbé sikerült és ő maga is elment Lakatos báljára. Belépőjegyet azonban nem akart váltani és ezért vita, majd veszekedés kezdődött Borzás és a rendezőség között. A hatalmas termetű erős Borzás meg is ütötte Lakatosot, aki erre biciskát rántott elő és megsebzta Borzást. Az erőteljes ember erre felemelte és az ott levő kecskelábhhoz vágta Lakatosot, majd bement a bálterembe és néhány percig a szurt sebtől vérezve is táncolt. Aztán kiment a teremből és az utca közepén összeesett. Borzást három nap múlva behozták a váradi kórházba, ahol megoperálták, de öt nap múlva meghalt. Lakatos ellen halált okozó súlyos testi sértés címén vádat emelt az ügyészség és a törvényszék három hónapi fogságra ítélte. A tábla előtt dr. Lindner Béla Lakatos védője, azt fejtegette, hogy jogos önvédelem esete forog fenn mert a hatalmas alakú Borzás megsebzte a vézna Lakatosot,

aki a jogos önvédelem határát is azért lépte túl, mert sokkal gyengébb, mint ellenfele. A tábla helyben hagyta az önvé-

delemből szurkáló legény három hónapos büntetését, a büntetést azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették.

## 12 nap múlva lejár a szelvények gyűjtése

Lassanként a 40-ik sorszámu tombolaszelvény megjelenéséhez érkezzük és ezzel le fog zárulni a tombolaakcióban való részvételre feljogosító szelvények gyűjtése. Igyekezzenek tehát mindenki pontosan tovább gyűjteni a szelvényeket, hogy a naponként összegyűjtött 40 szelvény birtokában biztosíthassanak minden olvasónak az akcióban való részvételét.

Ezúttal minden eddig felülmúló ajándékaírt fogunk megrendezni, az ajándékok nemcsak nagy számukkal, hanem értékükkel is a legna-

gyobb feltűnést fogják kelteni, ezért is tartottuk szükségesnek hogy az eddig szokásban volt 30 szelvény helyett ezúttal 40 szelvény összegyűjtését kérjük olvasóinktól, ami részükre sem mi különösebb terhet nem jelent, hiszen a lapot naponta ugyanis megvásárolják. akár van abban szelvény, akár nincs. Akinek valamilyen sorszámu szelvény hiányzik, az a hiányt más sorszámu szelvényvel is pótolhatja, csak az a fontos, hogy majd összesen 40 szelvényt adjon át az árusítónak az igazolójegyek ellenében.

## Ki nyerte a 6 milliót?

A MILLIOMOS kereskedőről ismeretlen forrásból az a hír terjedt el, hogy a hatmillió főnyeremény negyedrészét ő nyerte meg. A milliomos állhatatosan tagadja ezt, lény azonban hogy a 6 millió szétosztásánál a negyedik nyelő nem jelent meg... A milliomost pedig egymásután keresik fel a jótékonysági egyesületek kiküldöttjei, meghatározott összegekről szóló aláírt nyugtálat nyújtának át kifizetés végett. A nyeremény — ha igaz — 1 millió lenne, de eddig már 2 millió lei értékű jótékonysági számlát nyújtottak be a milliomoshoz, aki nem győzi tagadni...

Ezzel szemben Bukarestben Schwarcz ur, a „Lafayette” áruház tulajdonosa, aki valóban 1 millió leit nyert a szelvényjátékon, az egész összeget szétosztotta.

Iskolakönyvek kötését

a legolcsóbban vállalja a

PÁSZTOR EDE cég

könyvkötészete, Piața Mihai Viteazul 4

# Február 27-ikét, az új alkotmány kihirdetését Gyulafehérváron naggyűlésen ünnepli Erdély románsága

**Balan Nicolae orthodox és Nicolaescu Alexandru  
görög katolikus metropolita közös felhívása**

Február 27-én lesz az új alkotmány kihirdetésének évfordulója. Az egész ország a nagy eseményhez illő módon fogja ünnepelni ezt az évfordulót: a rend és nyugalom helyreállítását, a lelkek megbékülését, az ország új elrendezésének történelmi távlatát megnyitó bölcs királyi hősi gesztus első esztendejét.

Az ország összes templomaiban Te Deum lesz e napon, a közhatalokban szünet. Erdély különösképpen ki akarja venni részét az ünneplésből és Gyulafehérváron nagyszabású tömeggyűlés lesz, olyan mint az egyesülés kimondásakor. Ecélből Erdély két román egyházának főpapja az alábbi felhívást adta ki:

Február 27-én lesz egy esztendeje, hogy Őfelsége II. Károly király magas aláírásával megerősítette Románia új alkotmányát, amely az Ő lelkében született meg a mindenható Isten jóvoltából a román nép javára.

Átérezve, hogy mit jelent hazánknak és hazánk fiainak egyesítése szempontjából ez az alkotmány, Mi, az erdélyi két román egyház főpásztorai illőnek tartottuk, hogy közös érzésünkkel közösen adjunk kifejezést, mint ahogy azt dicső elődeink is tették, azok, akiknek a szebeni és balázsfalvi püspökségek fényüket köszönhetik.

Lelkünk szeretett gyermekei.

Az elmúlt év első napjai súlyos megrázkódtatások között találtak bennünket, tesvérharok kellős közepén, amelyek megbénították erőnket, miket aprólékos vitákra forgácsoltunk szét ahelyett, hogy országunk megszilárdítására használtunk volna fel.

Az ellentétek mindent elkezdtek közéletünkben.

Nem volt kormány határozott, nem volt személy, tekintély, erkölcsi érték, törvény, sőt alkotmány sem, amely ne állott volna szemben örökös kétkedéssel, amely ne lett volna ellentétek és állandó háborúskodások tárgya.

Ilyen módszerek mellett az ország nem fejlődhetett.

Pedig éppen ezekben az időkben, a nemzeti egyesülés utáni napokban kellett volna leginkább, hogy minden erőnk és gondolatunk a nemzet és az ország megerősítésének szolgálatában álljon.

Az Isten azonban megengedte, hogy ez a kívánatos hely-

zet is bekövetkezzék szeretett Királyunk megértése révén, amely egyenesen a mentő cél felé tekintett, kimentve az országot a megrázkódtatások közül, amelyek napról napra gyöngítették. Mikor Őfelsége ezen útján elindult, felhívást intézett az összes románokhoz, hogy jöjjenek segítségére és a szent ügy szolgálatára.

Áthatva annak a szolidaritásnak tüzei, amely az új alkotmány betűiben megnyilatkozik és eltelve Isten iránti hálával azért a megértésért, munkabírást és lángoló nemzet-szeretetért, amelyet Királyunk lelkébe oltott, meghívjuk az áldott Erdély népét az alkotmány megalkotásának egy éves évfordulójának megünneplésére, amely február 27-én lesz a nagy nemzeti beteljesülések városában, Gyulafehérvárott.

Ezen a napon Románia ünnepelni fogja az egyéves törekvő munka gyümölcsét, amelyet Őfelsége II. Károly király iránt megnyilatkozott bizalom és céljainak átértése érlelt meg.

Minden város, minden falu jelen lesz ezen az ünnepségen, amint az illik is a nemzet egyesülése óta történeti legnagyobb román vívmány évfordulóján.

A nemzeti hagyományok Erdélyének különösen meg kell ünnepelnie ezt a napot, amely szélesen kitérte a testvériesülést és nemzeti ébredés kapuit. Románia szeretett népe.

A megbékélés és testvériesülés művének szolgálatában, mint mindenkor, most is első helyen ott kell, hogy álljon az egyház áldásával. Ma még annál is inkább való, hogy az egyház is kivegye a maga részét a nemzeti újjászületés munkájában, mivel ez nem politikai karakterű akció, hanem elsősorban erkölcsi jellege van és magasabb érvekkel lelkünk legmélyére hat.

Ezért az egyház anyai szeretettel hívja általunk minden fiát a jószándék és munka ünneplésére.

A jelen történelmi óra határozott parancsa, hogy megerő-

NICOLAE

Erdély ortodox metropolitája

ALEXANDRU

Erdély egyesült metropolitája.

## „Jézus szive egyesület” nevében követett el szélhámososságot Mérsékelte a tábla Fechte Imre okirathamisító mechanikus büntetését

(Nagyvárad.) Mintegy nyolc évvel ezelőtt leleplezett szélhámosság ügyében hozott tegnap ítéletet a nagyváradai tábla. Fechte Imre, mechanikus magán okirathamisítást és sikasztást követett el és mintegy 20.000 lejt eltulajdonított.

A görög katolikus egyház „Jézus Szive egyesület” címen egyesületet alakított és Fechte édesapja inkasszált ennek az egyesületnek. Később, amikor Fechte állás nélkül volt, egy ívet fektetett fel, aláhamisította a püspök és az egyesület vezetőinek az aláírását, pecsétet csináltatott és hamis pecséttel látta el az ívet és nagyobb vállalatokat és jobb módú polgárokat. Fechte ilyen módon, mintegy 16.000 lejt gyűjtött össze. A pénzt természetesen a saját céljaira használta fel. A rendőrség leleplezte a szélhámososságot és letartóztatta Fechte Imrét. A törvényszék pedig egy évi fegházra ítélte a szélhámos fiatal

embert. Fechte felebezett az ítélet ellen és a rég óta huzódó perben tegnap tartották meg a táblai főtárgyalást. Fechte azzal védekezett, hogy fiatal volt. haragban volt a szüleivel, nem volt állása, szüksége volt pénzre és megtévedett. Azóta

jól viselkedett és nem merült fel kifogás ellene. A tábla részben helytadott Fechte felebbezésének és öt hónapi fegházra szállította le a büntetését. A büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették.

## Elítélte a tábla a hivatalos hatalommal visszaélő csendőrorrmestert

Suliman Gheorghe csendőrorrmester, Köröskisjenő község volt csendőrorparancsnoka ellen személyes szabadság megsértése címen fegyelmi eljárást indítottak. A csendőrorparancsnok ugyanis három napig fogva tartott egy gyanúsítottat, a vizsgálóbíróság engedélye nélkül. Az ügyészség is vádat emelt ellene és a törvényszék három hónapi elzá-

rára ítélte. A csendőrorrmester fellebezett az ítélet ellen. A büntető tábla foglalkozott a fellebbezéssel és helybenhagyta a törvényszék ítéletét. Az ítélet végrehajtását azonban felfüggesztették.

Köszvény és csúsz fájdalmat rögtön enyhülnek, ha fájó test részét Diana sósborszesszel be dörzsöli.

## Gyermekek háboruja egy angol városkában

(London.) Newyork közelében két gyermek-csoport között valóságos háború folyt egy „becsületbeli kérdés” miatt. A 10—15 éves gyermekek Flaubert pisztolyokkal és kövekkel harcoltak. Egy 13 éves leány ápolónői minőségben vett

részt a „háboruban”. Egy gyermek súlyosan. 5 könnyebben sebesült meg. A gyermekek a fiatakoruk bírósága elé kerültek, amely azonban csak tiltott fegyverviselésért ítélte el őket.

## GANZ villanymotorok Autogummik

**Bazilli-Deák**

Oradea. Telefon 35-36.

**Rádiók**

**Csillárok**

## Őfelsége választávirata Bánffy Miklós grófnak

Kolozsvár, febr. 21. A Romániai Magyar Népkegyesség február 11-én tartott értekezése nevében dr. gróf Bánffy Miklós elnök üdvözlő táviratot küldött Őfelsége II. Károly királynak, amelyben az értekezlet hódolatáról biztosította az uralkodót. Őfelsége táviratilag válaszolt az üdvözlésre. Az uralkodó táviratának szövegét itt adjuk:

BÁNFFY MIKLÓS, Cluj.

Köszönetet mondok azokért a meleg és hódolatteljes érzésekért, amelyeket a Magyar Népkegyesség nevében kifejezett.

CAROL R.

## Közös angol-francia véderő felállítását javasolja Franciaország a gyarmatokon

Páris, február 21. A „Figaro” című lap londoni levelezője feltűnő cikket közöl arról, hogy a francia kormány javaslattal fordult az angol kormányhoz a francia és angol gyarmatok területi biztosításá-

nak kérdésében. A francia javaslat szerint sok helyen közös határa van a francia és angol gyarmatoknak s ezek védelmére a két nagyhatalomnak közös véderőt kellene biztosítania. Az angol államtanács

foglalkozott a francia javaslattal s a Földközi-tengeri és keletázsiai közös határu gyarmatok biztosításának előkészítésére bizottság kiküldését javasolta.

## Egyezkedési tárgyalások indulnak az állam és az erdélyi katolikus szervezetek ingatlan-perében

București, február 21. Az Erdélyi Római Katolikus Státus egyes kolozsvári ingatlanai, továbbá a nagyváradi premontrei rend és a temesvári piaristák telekkönyvi tulajdonjoga ügyében a Semmitőszék február 17-re tárgyalást tűzött

ki. A tárgyaláson a vallásügyi, közoktatásügyi, földművelésügyi és munkaügyi minisztériumok képviselőit külön-külön államügyvédek jelentek meg, a katolikus intézményeket dr. Gyárfás Elemér képviselte.

Mielőtt a tárgyalást megkezdették volna, a felek között megállapodás jött létre, hogy a tárgyalás főlvetelét határidő nélkül elhalasztják s a bíróságon kívüli megegyezéssel igyekeznek a kérdéseket rendezni.

## Vakmerő rablótámadás Ploestiben egy tanonc ellen

Ploesti, febr. 21. Ploestiben Costica Sopereanu pékmester elküldte tizennégy éves inasát, Dumitru, hogy inkasszája be a kihitelezett áruk árait. A fiu végigjárta a hitelbe vevőket és mindenhol inkasszált, úgy, hogy csakhamar egy jelentősebb összeg volt a zsebében. Ezt észrevették Vasile és Gheorghe Dumitrescu, két ismerős csavargó, akik éppen jelen voltak az egyik fűszerüzletben, mikor a kis inas ott is felvett pénzt. A két csavargó Dumitru után vette magát, egy legelhagyatottabb utcában rátámadtak, több késszurással megsebeztek és az alélt, vérző fiut kifosztották, majd eltűntek. A járőrök vették észre a vértócsában fekvő fiut, értesítették a rendőrséget, amely azon

nal kiszállt a helyszínre. Dumitru kórházba szállították, ahol magához tér és elmond-

ta a történetet. Az elvetemült csavargók kézrekerítésére megindult a nyomozás.

## Jelentkezzenek a háborúelőtti osztrák-magyar kölcsönkötvények tulajdonosai

Bucureștiből jelentik: A pénzügyminisztérium közli mindazokkal, akiknek a háború előtt kibocsátott osztrák-magyar kölcsönkötvényeik vannak és amelyeket kivontak a forgazdasági pénztárnál letétbe helyeztek, kötvényeiket kicserélik 1935-ben kibocsátott 3 százalékos román kölcsönkötvényekkel. A becserélés 2:1 arányban történik névérték-

ben. A kötvények becserélését és szétosztását már 1936-ban megkezdtek a pénzügyigazgatóságok útján, de ennek ellenére még igen sok kötvényt nem vettek át tulajdonosaik. Ezeket most az illetők nevére letétbe helyezik. A szelvények után járó osztalékot 1927-től 1935-ig szintén a tulajdonos nevére letétbe helyezték a közadóssági pénztárnál.

## Gróf Teleki Pál szombat este rádiószózatot intéz a magyar néphez

(Budapest.) Teleki Pál magyar miniszterelnök szerdán délelőtti mutatkozik be a képviselőházban. Délután kerül sor a felsőházban való bemutatkozásra. Az új magyar miniszterelnök szombat este 7 órakor rádiószózatot intéz a magyar néphez.

## Kártyabarlangot leplezett le a fővárosi rendőrség

(București.) A bucurești ügyészség az éjjel házkutatást tartott a Cafeneaua Ateneului-ban, a Bălcescu ucca 13. szám alatti házban és annak három termében kártyabarlangot fedezett fel. Több, mint 50 egyént, köztük husz kereskedőt letartóztattak, a téteket lefoglalták. A kávéház tulajdonosát, Iacob Arpi, alias Iacobescu szintén letartóztatták.

## Csempészni akart a törpe család impresszáriója

(Nagyvárad.) A múlt év során kellemetlen kalandjuk volt az „Ovics törpéknek”. A hat tagból álló törpe csoport bebarangolta az országot és külföldre akart menni. A törpék, Edenburg Ignác máramaros-szigeti impresszárió vezetésével Bocskónál, — az ottani hidon — akarták átlépni a határt. A vám vizsgáló bizottság kérdésére Edenburg azt felelte, hogy nincs semmi elvámolni valójuk. Ezzel szemben, a személyi motozás során a nadragja órázsebében 25.000 lejt találtak. A vámosok a 25.000 lei készpénzt elkobozták és jegyzőkönyvet vettek fel. Edenburg a törvényszék elé került. Az impresszárió azzal védekezett, hogy neki nem volt szándéka csempészni és nem is az övé volt a pénz. A 25.000 lei, a szerencsétlen törpe családé, akiknek ez az összeg minden vagyonuk. A szatmári törvényszék bűnösnek mondta ki Edenburgot és 5000 lei pénzbírságra ítélte. Edenburg fellebbezett és tegnap a tábla foglalkozott az ügyével. A tábla előtt Edenburg sirva védekezett és ismét a szerencsétlen sorsu törpék anyagi helyzetére hivatkozott. A tábla részben helytadott a fellebbezésnek és 500 leire mérsékelte Edenburg pénzbüntetését.

# A TITOKZATOS HINDU

— Regény — 21

— Ma nem kell kinti dologgal törődnie — jegyezte meg — magam intézem el. De bármely időben el kell érnem. Ajánlom, ne igyék a szokottnál több teát, ha fájdalma lesz. Akit az Ur szeret, azt megbünteti — rette hozzá gunyosan. — Remélem, ez megvigasztalja.

Bucsut intett Richardsnak, — aki fájdalmasan felnyögött — és becsukta az ajtót maga mögött.

Harriet mélyen a munkája fölé hajolt, hogy elrejtse az arcán lejátszódó érzelmeket. Az a szörnyű kitörés, amit éppen átélt, érthetetlen volt számára. Sohasem tartotta Chapman képesnek az ilyen brutális viselkedésre. Mintha alarc mögé látott volna, ahol egy egészen másik arc rejtőzött; félt attól a másodperctől, amikor újra szembe kell állnia főnökével.

De Mr. Chapman nagyon könnyűvé tette ezt a pillanatot.

— Miss Tallmadge — hallotta a lány közvetlen közelről — példátlanul viselkedtem. Borzasztóan sajnálom s még a bocsánatát sem mertem kérni. De Richardst egészen megzavart az ügytelenségével és kiáltozásával. Hiszen maga is hallotta... az ember idegei fölmondták a szolgálatot... Tehát felejtse el kérem a dolgot, ha tudja... És kérem ne szóljon semmit Mrs. Morleynek róla, mert ő biztosan megberevőnek tartana.

A férfi kérő, zavart mosollyal kezét nyújtott és a lány habozva, gyorsan tenyerébe tette karcsu ujjait.

— Az irodai eseményekről sohasem szoktam beszélni — felelte a lány; épp, hogy mondjon valamit és erős, hálás szorítást érzett.

## HATODIK FEJEZET.

Az ilyen nyári nap szörnyen hosszú volt az élnék Mrs. Barbara számára. A háztartási munkával hamarosan elkészült s aztán végtelen órák következtek, amikkel nem tudott mit kezdeni.

Miss Tallmadge rendszerint csak öt után tért vissza; Derich Morley és Mike nem számított megfelelő társaságnak számára, durvább házimunkát végző cseléd pedig, sajnos, süket volt.

Nehezen tudta az ilyen napot agyonütni. Igaz, hogy be-mehet a községbe, ahol valamelyik ismerőseivel egy kicsit beszélgethet, de mindig közbejött valami... Vagy a férj vagy a gyereknép akart valamit.

(Folytatjuk)

## SPORT

### Bindea kegyelmet kapott

A múlt hét folyamán jelentettük, hogy a buzăui bíróság 15 napi elzárásra ítélte a Ripensia erőszakoskodó játékosait, Bindeát, Paplovitsot és Kohnt, akik egy CFR kalauzt

bántalmaztak. Az ítélettel kapcsolatosan most újabb jelentés közli, hogy Bindeáéknak az életben lévő kegyelmi rendelet alapján megkegyelmezték.

### Kezdődik a bajnokság

Vasárnap megkezdődik az A. divíziós bajnokság. Az első forduló programja a következő: Bukarest: Juventus Sportul Stufenesc, Venus—AMTE.

Temesvár: Kinizsi—Rapid. Ploesti: Tricolor—Ripensia. Brad: Gloria—Carpati. Kolozsvár: Victoria—UDR.

### A labdarugószövetség új tisztikara

A labdarugószövetség tegnapi közgyűlésén Marinescu tábornok elnökletével elhatározták, hogy a szövetségi funkcionáriusok csak egy tisztséget tölthetnek be. Az egyesületeket csak elnökeik, vagy hivatalos megbízottaik képviselhetik, de semmiesetre sem szövetségi emberek.

A labdarugó szövetség vezetésének tagjait a következőkben választották meg: Liviu Juga, Radu Jonel, Biriescu Nicolae, Leonte Silberman és Paul Costescu. Póttagok: Bucur Bărsu és Ioanovici.

## APRÓHIRDETÉSEK

A legkisebb apróhirdetés ára 10 szőig 20 lei — minden további szó 2 lei. — Előfizetési díj havonta 40 lei. — Megjelenik mindennap.

### POSTA

**Fényképei**  
nagyon olcsón és nagyon jól  
szavatosság mellett  
**Róna fényképész**  
műtermében kaphat  
Régi képekről élhető nagytípusok  
Str. Alexandri No. 4.

### ÁLLÁS

Megbízható ujságárosokat jó keresettel felveszünk Hegyközü, Száldobágy, Csátár, továbbá Szalárd, Hodos és Szent Imre községek részére. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Egy kifizetői felvételt, Hangya Ciorogariu üzletbe. 563

Megbízható rendes gyakorlott ujságárust Nilgesz telep, Iuliu Maniu út környékére havi 3000 lei biztos keresettel azonnal felveszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban. igazoló irásokkal. 560.

Megbízható ügyes 14—15 éves fiút kifizetőnek felveszünk. Cim a kiadóban.

### VÉTEL-ELADÁS

Eladók cséplőgépek traktorok, gőzgépek, motorok, Nagy Sándor Str. D. Cantemir 24.

564

### Egyhavi fogház 24 méter dejalinért

A máramarossziget—nagyváradi utvonalon váratlanul vizsgálatot tartottak a vámhivatal közegei. Az egyik harmadik osztályu kocsiiban gyanusnak tűnt fel Festinger Zoltán szövómunkás viselkedése, akit mgmotoztak és akinek a testen keresztülgöngyölve 24 méter dejalint találtak. A amhatóságok jegyzőkönyvet vettek fel és csempészes címen megindult az eljárás Festinger ellen. A máramarosszigeti törvényszék, távollétében egy hónapi fogházra ítélte a szövómunkást. Festinger fellebbezett és azt hangoztatta, hogy ő nem csempészt. A dejalint egy máramarosszigeti ember adta oda neki azzal, hogy a sógora Váradon jelentkezik az áruért. Őt, az ország belsejében találták meg az áruval és nincs bebizonyítva, hogy az egyáltalán csempész áru. A tábla azonban nem fogadta el ezt a védekezést és helyben hagyta a törvényszék ítéletét.

## Rádió műsor

SZERDA

BUCURESTI. 7 Ritmikus tona, orvosi tanácsok, hanglemezek, háztartási közlemények. 12 Hanglemezek. 13.10 A rádió szalonzenekara. 14 Hírek. 14.30 A hangverseny folytatása. 15.10 Rádióközlemények. 18.20 Titi Vrănceanu zenekarának hangversenye. 19.08 Művészeti közlemények. 19.15 Mandolin hangverseny. 19.50 Előadás. 20.05 Hangverseny. 20.50 Berlioz hanglemezek. 22.10 Hírek. 22.30 Zenekari hangverseny. 23 Hírek. 23.15 Hangverseny. 23.45 Hírek francia, német és olasz nyelven.

BUDAPEST. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. 11 Hírek. 11.15 Gyermekdelélt. 11.45: Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Gordonka. 13.45 Hírek. 13.55 Hírek. 15.50 A rádió műsorának ismertetése. 17.15 Diák-félóra. 17.45 Hírek. 18.10 Bacsák Erzsébet Brahms-műveket zongorázik. 18.40 Előadás. 19 A rádió szalonzenekara. 20.30 Előadás. 21 Az Opera ház előadásának ismertetése. 21.15 Max Hirzel kamaraénekes vendégfellépése. 22.10 Hírek. Majd. kb. 24.15 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.30 Táncklemezek

Egészen új 50-es, 100-as légfűtőes baromfi keltető gépek, 300-as 500-as műanyag, baromfi és csibe etető és itató edények kaphatók Oradeán, Str. Franceză 12. Értekezni kizárólag d. e. 8—10-ig.

A volt városi szállótelep melletti (Str. Stroiescu), a nagyállomástól alig 5 percrenyire, több, ház építésére is kiválóan alkalmas földterület eladó. Értekezni a tulajdonosnál d. e. 8—10-ig Str. Franceză 12. 442

### KÜLÖNFÉLE

Örökbe fogadnék 10—12 éves árva kisleányt. Saját házam és üzletem van. Levelet a kiadóhivatal továbbít „Örökbe fogadom” jelígre. 561

Házaspár egy fiatal gyereket ellátásra elvállal. Str. Sft. Gheorghe 13. Szabó. 562

## Leégett az istálló -- 15 napi fogház

Liszes Gábor, az azóta elhunyt Vincze István társaságában Köröstopa községben dolgozott. Az egyik éjszaka — kissé ittas állapotban — tüzet gyújtottak az ut közepén. A tűz azonban leharapózott és felgyújtotta Rino Ferenc istállóját, amely porig égett. Liszesék ellen gondatlanságból okozott tűzvész okozás miatt vádat emeltek. A tör-

vényszék 15 napi fogházra ítélte Liszes Gábort. Fellebbezés folytán a táblához került az ügy, a tábla azonban elutasította a fellebbezést és helyben hagyta a 15 napos ítéletet.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE  
CEGNÉL ORADEA  
PIATA MIHAI VITEAZUL 4